

Ambtelijk secretariaat
Postbus 9033
7300 ES Apeldoorn

Aan: College van B&W van de gemeente Apeldoorn

T: 06 28 31 49 35
E: clienraden@apeldoorn.nl

CC: Marijke Eppink, Linda Sleuwenhoek, Janneke Oude Alink

Datum: 29 augustus 2019
Ons kenmerk: VWI-WMO 1908-01

Betreft: Advies op de concept nota Algemene Voorzieningen, kaders voor de formele en informele sociale basisinfrastructuur van Apeldoorn en tevens voor de regio voor verblijf en opvang.

Geacht college,

Op 18 juli 2019 hebben de Adviesraden Wmo en VWI, verder te noemen de adviesraden, het verzoek ontvangen om een advies uit te brengen op de concept nota *Algemene voorzieningen Wmo en jeugd*. Als eerste willen wij onze waardering uitspreken over de manier waarop de betrokken ambtenaren ons hebben geïnformeerd en uitleg hebben gegeven over het te volgen traject.

De adviezen die wij beschrijven zijn tot stand gekomen op grond van informatie uit werkbezoeken, klankbord- en werkgroepen en het onderzoek naar de effecten van de basisontmoetingsplaatsen (Sensguide, mei 2019).

Nota 'Algemene voorzieningen'

Algemeen:

De adviesraden zijn het op inhoudelijke gronden in grote lijnen eens met deze doorontwikkeling van de algemene voorzieningen met uitzondering voor jeugd. In dit advies gaan we in op

- 1: Onderzoek effect basis ontmoetingsplekken.
- 2: Jeugd.
- 3: Overige aspecten uit de nota AV.

1. Onderzoek effect Basisontmoetingsplekken:

De adviesraden betrekken in dit advies de uitkomsten van het onderzoek naar de effecten van de basisontmoetingsplekken. Dit onderzoek laat een positief effect zien op het terugdringen van eenzaamheidsgevoelens, en het hebben van structuur en regelmaat. Voor bepaalde doelgroepen zijn deze ontmoetingsplaatsen een antwoord op de vragen die mensen hebben. Het aanbod of gewoon gezellig aanwezig kunnen zijn heeft een preventieve werking. Met name de preventieve werking die hiervan uitgaat is van essentieel belang voor het terugdringen van meer zorg dan misschien nodig.

Advies: laat preventie leidend zijn bij de verdere vormgeving van ontmoetingsplekken.

2. Jeugd:

De adviesraden maken zich grote zorgen om de plek van de jeugd in deze nota. Het onderbrengen van jeugd in bestaande ontmoetingsplekken, en het niet meer hebben van een eigen fysieke plek is niet aan te bevelen. In een eigen ontmoetingsplek, waar de ruimte is ingericht door en voor jeugd, wordt aangesloten bij hun behoeftes en kunnen zij zich ontwikkelen en oefenen in het verantwoord stappen zetten naar volwassenheid die bij hen past. Tevens dient deze ruimte daar gesitueerd te zijn waar de jeugd in getal groot is en sociale problematiek elkaar versterkt. (zie de vitaliteitsagenda's)

Wat is het scenario dat de gemeente voor ogen heeft? Zijn er modellen voor handen die deze verschuiving onderbouwen? Het is genoegzaam bekend dat de jeugd een aparte aanpak en plek verdient. Hierbij is een geactualiseerd preventief jeugdbeleid van groot belang. Het idee was juist

minder specialistische hulp. En zoals we weten kunnen alledaagse opgroei problemen gemakkelijk escaleren.

Advies: ook voor de algemene voorzieningen geldt een preventief jeugdbeleid.

Ons advies uit 2017 is nog steeds van kracht: "Breng deze doelgroep meer onder de aandacht binnen de transitieagenda. Maak het mogelijk dat ontmoetingsplekken mee kunnen groeien daar waar demografische verschuivingen zich aandienen en zorg hierbij voor voldoende ruimte voor medewerkers om snel anticiperen hierin mogelijk te maken."

3. Overige aspecten uit de nota AV

Leesbaarheid nota:

De nota geeft een proces gestuurde praktijk weer, waardoor het moeilijk leest m.b.t. de resultaten die beoogd worden. Begrippen als resultaat, voornemens en wensen worden ons inziens door elkaar gebruikt. We missen in de nota een overzichtelijke tijdslijn wanneer welke besluiten vallen.

Adviezen op de inhoud van de nota:

De nota richt zich met name op het verbeteren van de positie van mensen met een ondersteuningsbehoefte en risicogroepen. Wie, en welke vraag, hoort waar terecht te komen: bij het CMO, bij de basisontmoetingsplekken of toch doorverwijzen naar een ambulante begeleiding vanuit een instelling of een combinatie?

Voor diverse hulp- en of ondersteuningsvragen zijn in de nota logische oplossingen gevonden als samenvoegen van functies en gebouwen, samenwerken tussen ketenpartners, vrijwilligersorganisaties stimuleren, toegankelijkheid verbeteren, meer sturing realiseren door hoofdaannemerschap te introduceren en last but not least het stellen van heldere kwaliteitseisen.

Het gezamenlijk huisvesten van CMO en CJG's, en sommige basisontmoetingsplekken, over de stad betekent dat die basisontmoetingsplekken die buiten de aangewezen plekken per 2021 niet meer voor subsidie in aanmerking komen.

Kunt u aannemelijk maken dat inwoners die het ogenschijnlijk nu minder nodig hebben straks nog wel gebruik kunnen maken van een basisontmoetingsplek wanneer dat buiten de aangewezen locatie ligt?

Advies: de doelstelling van ontmoeten heeft een preventieve functie, laat dit niet verdwijnen door de samenvoeging. Zorg voor een gedegen analyse (waar zijn de vitaliteitsagenda's gebleven?) waarop besluiten kunnen worden genomen over wat er per wijk nodig is. Beslis op basis van die gegevens over wel of geen ontmoetingsplek.

Zorg ervoor dat de ontmoetingsplekken die goed lopen, en derhalve dus een goede preventieve functie hebben, niet buiten de subsidieboot vallen.

Advies: bij samenvoeging van de verschillende functies breng deskundigheid naar de voordeur; de ontmoeting. Zorg voor een deskundige inschatting van wat kan of moet. Maak differentiatie van aanbod mogelijk voor een inwoner, misschien kan iemand op drie verschillende plekken goed geholpen worden *mits* er coördinatie aanwezig is.

Verwijzing:

Opvallend uit het onderzoek naar het effect van basisontmoetingsplekken is wie er verwijst naar de basisontmoetingsplaatsen, dat gebeurt vooral via via en niet via het WMO loket en/of bijvoorbeeld via huisartsen.

Advies: Zet stevig in op het informeren van verwijzers naar goede preventieve begeleiding (lees: ontmoetingsplekken).

We willen de volgende alinea uit de nota nadrukkelijk ondersteunen.

"Door elkaars diensten en expertise goed te kennen ontvangt de inwoner de lichtst passende ondersteuning. We stimuleren het gebruik van Ozo-verbindingzorg en de Verwijsindex. Tevens zorgen we dat het aanbod goed vindbaar is".

Verbinding formele zorg en informele zorg:

Uit de nota klinkt veel waardering voor de Apeldoornse vrijwilligers en de (onvrijwillige) mantelzorgondersteuners; zij vormen het hart van de Wmo.

Advies: wanneer de gemeente deze vrijwilligers daadwerkelijk omarmt dan verwachten de adviesraden dat er echt werk gemaakt wordt van een effectieve sturing op de samenwerking tussen professionals en vrijwilligers (verbinding formele en informele zorg). Dit komt ons inziens te weinig terug in de nota.

Hoofdaannemerschap:

Het hoofdaannemerschap wordt door de adviesraden ondersteund, mits de regie en doorzettingsmacht geborgd wordt.

Advies: zorg voor handhaafbaarheid op deze functie, vooral omdat, uit de nota te lezen, verschillende instellingen reeds de concurrentie met elkaar aangaan.

Eén inloopvoorziening voor de doelgroep MO:

Nu deze voorziening in de voornemens voor 2022 is opgenomen, wordt een eerder geuite wens van de adviesraden gerealiseerd.

Advies: inventariseer mobiliteitsproblemen bij cliënten en experimenteer met oplossingen.

Advies: zorg voor deskundig toezicht op de bezoekers. Een terugval in psychische gezondheid dient beantwoord te worden met een adequate verwijzing.

Advies: geef een centrale inloopvoorziening de tijd om bekend te raken en een reputatie op te bouwen.

Advies: betrek de cliëntenraden waarin de doelgroep vertegenwoordigd is.

Adviesraad VWI input:

De omzetting naar trajectfinanciering in de arbeidsmatige dagbesteding is zeer positief.

Het wordt een onderdeel, zoals ook de huidige Talentplekken, van het projectplan *Apeldoorn werkt mee*. Gezien de voortgang van dit beleid is het een goede zaak dat ook dit initiatief onderdeel wordt van één aanpak waarin alle krachten gebundeld worden.

Advies: monitor de doorontwikkeling en waarborg beter de betrokkenheid.

Advies: door de verandering in naam van "*Apeldoorn doet mee*" in "*Apeldoorn werkt mee*", komt ons inziens de focus weer te sterk op werk in plaats van participatie te liggen. Denk na over een ruimere benaming van dit project.

Het streven om eigen bijdrages te voorkomen is een belangrijke intentie die de gemeente zich ten doel heeft gesteld en het advies is om dit hoe dan ook te realiseren.

Risicovol is het niet meer subsidiëren van locaties, deels door de waarde ervan voor cliënten, de consequenties ervan voor aanbieders en als voornaamste dat reguliere werkplekken goed te vinden zijn. De praktijk wijst veelal anders uit!

Advies: monitor direct en zorgvuldig op bijvoorbeeld uitval bij de 900 arbeidsmatige dagbestedingsgebruikers. En neem passende maatregelen.

Tot slot twee punten die we willen meegeven:

Inclusie door normaliseren:

Uit de nota: "*We continueren mantelzorgondersteuning en reserveren aanvullend budget om afhankelijk van uitkomsten van het onderzoek van De Kap aanvullende maatregelen te kunnen treffen*"

In de Raadsbrief Mantelzorgondersteuning (kenmerk 2019-042768) is één en ander goed vastgelegd.

Initiatievenregeling

Deze regeling is ons inziens van groot belang om het stadsdeel te vitaliseren. De regeling lijkt nu als een sluitpost te worden behandeld. Het is effectiever om initiatieven en activiteiten te ondersteunen/financieren dan aanbieders (participatie!). Het hiervoor gereserveerde budget lijkt hiervoor marginaal.

Tot slot wensen de adviesraden u veel wijsheid in verder te nemen stappen. Vanzelfsprekend zijn wij bereid het door ons uitgebrachte advies mondeling toe te lichten.

Met vriendelijke groeten,

M.A.J. van der Meer
Voorzitter Adviesraad VWI

J. Wesselink
Voorzitter Adviesraad Wmo